

Genri diýip tanalan «Haýns»

Category: Filosofiýa, Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Genri diýip tanalan "Haýns" GENRI DIÝIP TANALAN «HAÝNS»

Käte, Genriniň özüniň ölmegine nädip ýol berendigine geň galýarsyň

Genri Kissinžer ýa-da Enwer Sedatyň aýdyşy ýaly «Gadyrly Genri» arman-ýadaman işleýän we irmän-ýadaman baýrak alan nusgalyk ABŞ-ly migrantdy.

Germaniýadaky faşistik diktaturanyň zulmundan gaçyp, maşgalasy bilen bile ABŞ-na gelen Haýns ähli migrantlar ýaly amerikan adyny aldy we Genri boldy.

Genri aşşamlaryna gijeki okuwda okady, gündizlerine-de dellekçi çotgasyny çykarýan zawodda işledi.

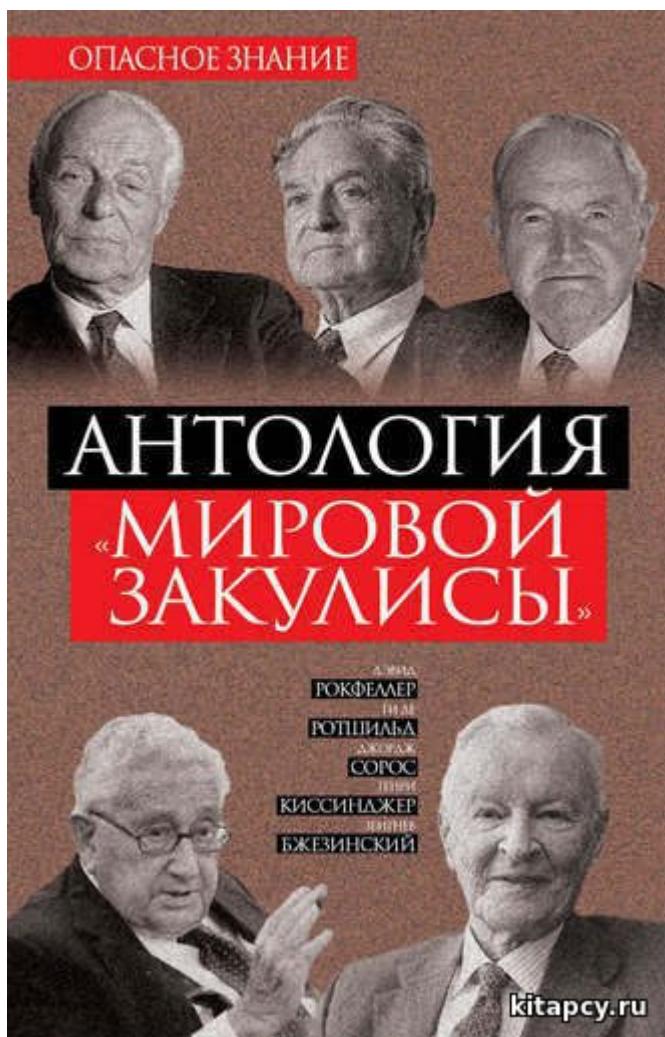
1950-nji ýylда Garward uniwersitetinde filosofiýa ugrundan tapawutlanan doktorlyk derejesini aldy.

Garwardda professor bolan nemes jöhidi öz daşyna haýat aýlamagyň ussadydy.

Geçen asyrda bu «öz-özüne senagat» sungatynda ondan öñ Uinston Çerçill, Šarl de Goll, Mahatma Gandhi ýaly beýleki läheňler geldi.

Birküç gün öñ soňlanan ýüzýyllyk ömür «gadyrly Genriniň ýaşan

formasy nilen diplomatiýanyň ýüzünji ýylydy. Hytaýa açyklykdan Ýakyn Gündogaryň «torçusyna», Wýetnamdaky ylalaşdyryja, Kambodjadaky ýok edijä, Latyn Amerikadaky komplimasiýaça, Ýewropadaky terk edijä, aglaýan Golda Meýre... Jedelli adamlaryň topbagy dünýäde bolup geçýän hadysalara hamana atalaryndan galan mülke giren ýaly giripdiler. Käte, Genriniň özünüň ölmegine nädip ýol berendigine geň galýarsyň. Ol megerem özünü dünýäde özünden bidin çöp başynyň gymyldamagyna ýol bermeýän we bu babatda agzyny açyp bilmeyän palçylaryň tilsimlerine meňzeş ýazgylar, bellikler, çaklamalar bilen özünü indiki ýüzýylliga taýýarlap ýördi.

Kissinžer aktiw diplomatiýadan çykansoň «maslahat beriji firma» gurdy. Wagtyny kesgitlenen pullara satdy: Genri bilen ertirlik, günortanlyk edinmegiň nyry, şamlyk ýörite arzanlaşyklar...

Men myhmanlarynyň oňa onuň öz bereninden has köp zat berendigine ynanýaryn.

Kissinžeriň hereketlerinde juda köp akrobatiá bardy. Eger öte geçmeyän bolsam, geçen asyryň diplomatiýasynda beýleki käbir amerikan diplomatlaryň has täsirli, has pähimli we gerekli bolandygyna ynanýaryn. Öňki hatarlarda Jorj Kennan, Awerell Harriman, Jorj Marşall dagy bar.

Kissinžeriň ähmiýetiniň aglabä böleginiň wekilçilik edýän ýurduna baglydygyny ýatdan çykarmalyň.

Eger ol doglan ýurdunyň Daşary işler ministri bolan bolsa, bular ýaly ähmiýetli biri bolup bilmezdi.

Adam näce köp iş bitirse, bitiren işleri adamy şonça beýgeldýär.

Bir hepdäniň içinde «diplomatik asyryň eýesi» Kissinžer we «borsa asyrynyň eýesi» Çarłz Manger aradan çykdy.

«Wall Street»-däkileriň muny aňşyrmasy kyn boldy. Birinjisiniň durmuşy uruşlardan we realistik ýa-da «praktiki» syýasatlardan ybaratdy.

Ikinjisi bolsa ömrüni pul gazanmak bilen geçirdi.

Semir ATAULLAH,

Liwanly žurnalist.

Ýekşenbe, 03.11.2023 ý. Publisistika